

HU ISSN 2062-3593

III. évfolyam, 1. szám
2012.06.30.
Megjelenik félévente

A tartalomból:

Csak zűrzavar, semmi más 1

2012 – az aktív idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve 1

Gyermekkor: Paradicsom vagy kiszolgáltatottság 2

Az Árvácskától a Pampers-babáig 2

Képek Fonó Levente kiállításáról 5-6

László Noémi Dóra kiállítása 7

Ex libris Rajzpályázat 8

TIKKK OLDALAK

A TIKKK Egyesület digitális időszaki lapja

Csak zűrzavar, semmi más

Csak zűrzavar, semmi más volt a címe a debreceni Benedek Elek Galériában nyílt tárlatnak, amely Fonó Levente képzőművészeti alkotásait sorakoztatta élénk 2012. március hónapban.

A művész a hagyományos úton készített grafikák mellett furfangos perspektívákat alkalmazott a mai zűrzavaros világról alkotott véleményének művészi ábrázolásához, számítógépes programozási technikákat alkalmazva. Címlapfotónkon Medgyessy Ferenc portréja áll össze, első ránézésre egy értelmezhetetlennek tűnő tusrajzból, annak síkjára merőlegesen elhelyezett tükörhengerben.

Fonó Levente - anamorfózis Medgyessy Ferencről

A frissesség, az egyediség keresése, akarása, a saját arc kiküzdése a nem túl emberbarát világban, de különösen az intellektuális megközelítés jelentik a fantáziadús kiállítás legfőbb ismérveit - vélekedett Erdei Sándor újságíró, a kiállítást megnyitó beszédjében.

A Sass Bálintné könyvtárvezető által szervezett rendezvényen László Ákos grafikusművész és Bubenkó Diána, az OTP Flagship Team önkéntese működtek közre. Az önkéntesek előadást tartottak az anamorfikus ábrázolási technikákról. Alkotó egy kedvesinálóval készült a kiállítás megnyitójára, amely teljes terjedelmében a 3. oldalon olvasható. (TIKKK)

2012 – az aktív idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve

Az európai eseménysorozathoz az OTP debreceni önkéntesei is csatlakoztak, újdonságérték adva az európai projektnek.

A Flagship Team nevet viselő önkéntes csapat karöltve a TIKKK Egyesülettel, továbbfejlesztette a hátrányos helyzetű gyermekek, fiatal felnőttek segítésére irányuló módszereit.

Az önkéntesek 2012. június 18-án indult projektjének sajátossága, hogy a fiatalok szemszögéből kíván rávilágítani a nemzedékek közötti szolidaritás fontosságára, ellensúlyozva az európai év programsorozatában az idősek támogatására irányuló dominanciát. Önkéntesek

véleménye szerint akkor beszélhetünk igazi szolidaritásról, ha egyforma figyelmet fordítanak egymásra a generációk. Ezért a banki dolgozók úgy döntöttek, hogy 2012-ben a debreceni Reménysugár Gyermekotthonban végeznek önkéntes munkát, foglalkozásaikkal megfelelő magatartási modellt állítva a fiatalabb generáció elé.

Az aktív idősödés feltételei csak akkor teljesednek ki, ha megfelelő nevelő munkával a fiatalok felkészültté válnak az idősek támogatására. A projekttel érintett gyermekotthon, felbuzdulva önkéntesek elképzeléseire, a régió gyermekotthonait is bevonja az önkéntes programba, vállalva a közreműködést a projekt eljuttatásában a régió megyéiben és az elmaradott térségekben élő hátrányos helyzetű fiatalokhoz. (TIKKK)

TIKKK OLDALAK

Gyermekkor: Paradicsom vagy kiszolgáltatottság

Érvelés Móricz műve alapján

Móricz Zsigmond regénye, az Árvácska egy fiatal lányról szól, aki végig ki volt szolgáltatva nevelő szülei kegyetlen bánásmódjának – gyakran ütik, verik, kínozzák, valamint lelkileg is bántják, azzal, hogy például emlékeztetik kilátástalan helyzetére, nincstelenségére, és elveszik tőle azt a kevés tulajdonát is, amelyhez kötődött.

Az árva a regényből azonos Móricz Erzsikével, avagy Csibével, ahogy az író nevezte, aki Zsigmond örökbe fogadott lánya és később a szeretője is lett egyben. Az író Csibe gyermekkorából merített a mű megalakításához.

Az Árvácska egy addig tabunak számító témát dolgozott fel, amiről a kortársak nem szívesen írtak, inkább elhallgatták; bár a világirodalomban korábban is megjelent már az árva alakja és a nyomorúságos életkörülmények, például Oliver Twistben, amiben Oliver lopásra kényszerül a megélhetés érdekében. Ezen művek bemutatják a korban megszokott, és sokak által elfogadott bánásmódot a gyerekekkel szemben, főleg a szegényebb családból származókat illetően. A gyerekekre sokáig úgy tekintettek, mint a szülő tulajdonára, akivel a szülő bármit megtehet, ezért évszázadokon át verték, kínozták, éhezettették, fiatal koruktól fogva dolgoztatták, vagy akár kitagadták őket, gyakran úgy viszonyultak hozzájuk, mint kis felnőttekhez, azaz ugyanazon normák vonatkoztak rájuk, mint a felnőttekre, tetteik ugyanolyan elbírálás alá estek, ugyanolyan vétségként ugyanolyan büntetéssel sújtották, például megvesszőzték vagy akár börtönbe is záratták. Bár a gyerekek helyzete napjainkra jelentősen javult, a gyer-

mekekkel való rossz bánásmód, mint probléma csak a XX. század közepe táján fogalmazódott meg, így még mindig meglehetősen gyakori a gyermekek efféle kiszolgáltatottsága az erőszakos szülőkkel szemben. A bántalmazott gyermek olyan környezetben él, amely számára veszélyes, fájdalmat okozó, de mivel ez olyan személyek miatt keletkezik, akik számára a legfontosabbak, akiknek az ő védelméről kellene gondoskodniuk, kevert érzelmeket, félelmet, szeretetett, bizalmatlanságot, ragaszkodást érez. Ragaszkodik szüleihez, függ tőlük, ugyanakkor érzi, hogy valami rossz történik vele, de fiatalabb korában nem kérdőjelezi meg viselkedésüket, mivel nem tudja viszonyítani a gyermek, ez Móricz Árvácskájára is jellemző – mindig ugyanabban a környezetben van, ami őt bántalmazza, így csak sodródni tud.

A gyermekkor talán a legfontosabb korszak minden ember életében, ennek minősége nagyban befolyásolja az egyéniség kialakulását; és bár napjainkban ez már közelebb áll a „Paradicsom”-hoz, a kiszolgáltatottság valószínűleg sosem tűnik el mindenki gyermekkorából. (F.L.)

Az Árvácskától a Pampers-babáig

Maria Kiss riportja

2012 a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve, amelynek eseményeihez a TIKKK Egyesület is csatlakozott, együttműködve a Flagship Team önkéntes csapattal. Mint megtudtam, az önkéntesek projektjének sajátossága, hogy a fiatalok szemszögéből kíván rávilágítani a nemzedékek kö-

zötti szolidaritás fontosságára. Említett sajátosságról faggattam Fonó Leventét, az egyesület vezető tisztségviselőjét, különösen azon oknál fogva, hogy a témát érdekesnek tartom a németországi önkéntesek számára is.

Az a hír járja, hogy a „Gyermekkor: Paradicsom vagy kiszolgáltatottság” című érvelése ihlette az önkénteseket abban, hogy európai projektjüket a fiatalok támogatására építsék. Kérem meséljen erről!

- Valóban, mikor leültünk megbeszélni az együttműködés kérdéseit, amelynek keretében egyesületünk adja az elméleti háttérrel, készíti elő az ismeretterjesztő előadásokat, a nevelési programokat és az önkéntesek legjobb tudásuk szerint igyekeznek ebben közreműködni és támogatni a projekt érintettjeit, felvetődött a kérdés, hogy a projekt tárgya szerinti szolidaritás ösztönzésében, mely korcsoport az, amely nagyobb segítségre szorul. Önkéntesek úgy vélték, hogy egyforma figyelmet kell fordítsanak egymásra a generációk, de az erőforrásaink korlátozott rendelkezésre állása miatt a nehéz döntést meg kellett hozni. Megfigyelve azt, hogy az európai eseménysorozat programjai nagytöbbségben az időskorúak támogatására irányultak, én az egyensúly irányába ható döntést támogattam, az érveléshez pedig egy gimnazista éveimből származó dolgozatom segítette.

Móricz műve világított rá arra, hogy a nemzedékek közötti szolidaritás kérdését a gyermekkor folyamatos jobbá tételének irányából kell megközelíteni. Bármely korosztályhoz tartozó embercsoport kerülhet segítségre szoruló, kiszolgáltatott helyzetbe. A szolidaritás akkor vezet közelebb az időskori „Paradicsom”-hoz, ha a kölcsönös együttérzés és segítségnyújtás készsége már gyermekkorban kifejlik. Ma, a Pampers-babák korában összetársadalmi felelősség, hogy a gyermekkorai kiszolgáltatottság folyamatos feltárása és csökkentése mellett, annak eredményeként javuljon az időskorúakra fordított figyelem.

(Maria Kiss, Stuttgart)

KEDVCSINÁLÓ

Csak zűrzavar, semmi más című képzőművészeti kiállításomhoz

TIKKK OLDALAK

„CSAK ZŰRZAVAR, SEMMI MÁS”

ANGOLUL: „*NOTHING BUT CONFUSION*”

Az idézett szavak Shakespeare II. Richárd című drámájából valók:

„*For sorrow's eye, glazed with blinding tears,*

Divides one thing entire to many objects;

Like perspectives, which rightly gaz'd upon,

Show nothing but confusion, ey'd awry,

Distinguish form...”

Lefordítva: „A könnyben ázó bús szem az egészt részekre törten tükrözi, ahogy perspektív ábra szemből nézve csak zavaros kép, de ferdén s messziről értelme lesz...”

Shakespeare 1595 körül írta a darabot, és azt feltételezte, hogy a Globe Színház közönsége könnyebben megért majd egy bonyolult lelki jelenséget, az adott esetben a királyné képzelgő aggodalmát, ha hasonlatként az akkor már közismert, perspektíváknak nevezett újszerű ábrázolás technikákat hívja segítségül, amelyeket ma anamorfózisoknak nevezünk.

Az anamorfózisokat azokat a művészi ábrázolásokat jelentik, amelyeket helyes értelmezhetőségük érdekében szokatlan módon kell szemügyre venni, mert különben csak értelmetlen, zavaros képet mutatnak.

A kiállítás címe a szándékos „zűrzavaros” ábrázoláson túl több dologra utal. A mai zűrzavaros világra, annak zavarkeltő hatására, amely a továbbtanulni vágyó végzős gimnazistákat sokszor döntésképtelenné teszi. A cím általánosságban fejezi ki, hogy milyen kilátástalannak vélik a fiatalok helyzetüket.

Míg a cím kemény bírálattal fogalmaz meg, maga a kiállítás a címet megcáfoló lehetőségekre hívja fel a figyelmet.

A kiállítás nem csupán a fiatalok egyéni felelősségére utal a világról alkotott nézetük kialakításában, hanem a közösség békességét, kultúrát megtartó erejére is, mint arra Keresztury Dezső Kotlós templomok című verséből asszociálhatunk: „Ha egyetértés nincs és jó szokás, csak zűrzavar az élet, semmi más.”

Mint egykor a templomok, ma jellemzően a különböző kulturális intézmények töltenek be közösségformáló szerepet. Úgy vélem ilyen a kiállításomnak helyet adó Benedek Elek Könyvtár, amely „felemelt fejű kotlósokként” őrzi és bővíti törzsközönségét, galériájában jó szokássá vált a kiállítás szervezés. A könyvtár olyan eszköz egy közösség életében, amely képes megszüntetni a tér és idő korlátjait tagjai, de akár csak az egyszerűen oda ellátogató körül. A könyvtárban rejlik az a tudás, amit a fiataloknak fel kell fedezniük annak érdekében, hogy olyan eszközzé váljon, amely a zavaros képet tisztánlátássá alakítja.

A tudás eszközének fontossága, a váltani, lépni tudás fel-

ismerésének szükségessége jelen kiállítás egyik mondanivalója. Megtekintésével bárki meggyőződhet arról, hogy egy kép csak azért tűnik zavarosnak, mert azt hétköznapi módon szemléli. A látogatónak csupán térbeli helyzetét kell megváltoztatnia, néhány lépést kell megtennie, nézőpontot kell váltania, vagy egy – mágikus tudást szimbolizáló – tüköreszközt kell igénybe vennie annak érdekében, hogy a zűrzavaros kép élvezhető legyen.

A kiállítás anyaga gimnazista éveim termése, főként szénrajzokból, portrékból tevődik össze. Még mielőtt végzős hallgatóvá váltam, e képek több kiállítást is megjártak. Jelen kiállítás alkalmából korábbi munkáimhoz, speciális módon kívántam valami újat hozzáadni. Ehhez a matematika, azon belül a geometria, valamint az informatika speciális, anamorfikus ábrázolással foglalkozó válfaját vettem igénybe.

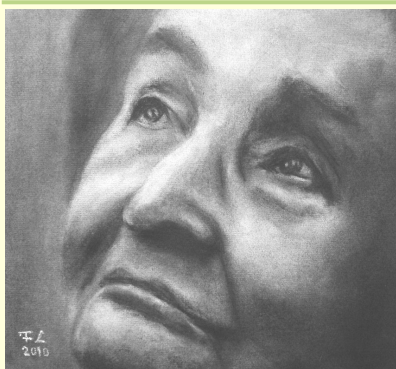
A hagyományos módon, szénrel készült grafikák részben komputertechnika igénybevételevel átalakításra kerültek, de néhány újabb képem már eleve torzított formában került megrajzolásra. Erre utal kiállításom plakátján az anamorfózis kifejezés.

Mit is jelent az anamorfózis?

Az ana- (vissza-) és morphosis (változás) görög szavakból alkotott kifejezést 1650-ben megjelent Magia Universalis című könyvében Gaspar Schott nevű német jezsuita használta először.

(Folytatás a 4. oldalon)

TIKKK OLDALAK

Fonó Levente Szabó Magdát ábrázoló portréja mostantól a Benedek Elek Könyvtár közgyűjteményét gyarapítja.

(Folytatás a 3. oldalról)

Az anamorfózis legjellemzőbb válfajai: az úgynevezett optikai vagy más néven perspektivikus anamorfózis, amelynél csak a megfelelő látószöget kell megtalálni, a tükrös, azaz katoptrikus anamorfózis, amelynél egy eszköz

– ami általában egy tükörhenger – fedi fel a kép titkát, és a dioptrikus anamorfózis, amelynél egy speciális, sokszögűre csiszolt lencse vagy tükörtárgy hozza össze az elrejtett képet sok összefüggéstelennek tűnő, zűrzavaros részből.

A kiállításomra ellátogatónak feladata keletkezik.

Meg kell találnia azt a látószöget, amelyből a kép torzításmentes. Néhány esetben felülről szemlélve az amúgy síkban eltorzult arcokat, térbeli, 3D-s élményben lesz része. A „varázsdobozba” bekukkantva az egyik kifüggesztett grafikát fedezheti fel a nézelődő, egy gömb felületére vetítve, természetesen torzulásmentesen.

A látogató a szokásos anamorfózisokon túl, egy teljesen újszerű, 2012-ben kikísérletezett anamorfikus élményben részesülhet. Bárkivel előfordulhatott az, amikor egy vastag üvegajtóra felfestett feliratot tükröződése miatt duplán látott. Ezen a kiállításon a szemlélő „kigyógyulhat” az általam mesterségesen generált kettős

látásból. Amennyiben helyes szög-
ből tekint a képre, az elveszíti élet-
lenségét. Az említett hétköznapi
jelenségen alapuló, általam kikí-
sérletezett élesség visszanyerést,
élesség anamorfózisnak neveztem
el.

Előzőek alapján kiállítá-
som címe akár a „Vizuális érzék-
csalódás”, a „Visszaadott valósá-
g”, de akár a „Képrejtvények”, a
„Fortélyos perspektívák” vagy a
„Képtelen képek” címet is visel-
hetné. A számítógépes technika
bevetése okán a „2+1/x dimenzió”
cím is megállná a helyét.

Mindez csupán a kiállítás
címének és nem alkotásaimnak a
magyarázata, amit kedvesinálás
gyanánt tartottam szükségesnek,
felhívva a figyelmet egy régi, alig-
hanem elfeledett ábrázolás techni-
ka komputervezérelt újraélesztésé-
re.

Minden korosztálynak
érdemes ellátogatnia. Remélem,
 hogy legtöbben ezt klasszikus
szénrajzaim miatt teszik majd, de
sok diákot is szeretnék meggyőzni
újszerű komputertechnikás mun-
káimmal arról, hogy a geometria
jól használható a mindennapi élet-
ben, a művészetben.

Akik valaha is anamor-
fizáltak (a teljesség igénye nélkül):
Leonardo da Vinci,

ifj. Hans Holbein,
Erhard Schön,
Samuel van Hoogstraten,
William Scrots,
Marcel Duchamp,
Max Ernst,
Salvador Dalí,
Jean Cocteau,
ifj. Adalbert Ames,
Jan Dibbets,
Hans Hamngren,
Patrick Hughes,
Fujio Watanabe,
Shigeo Fukuda,
Adrian P. Goddijn,
Justen Ladda,
Felice Varini,
Kelly M. Houle,
Stella és Gianni Miglietta,
Stephen and Timothy Quay,
Awtar Singh Virdi,
Kurt Wenner,
Julian Beaver,
Orosz István.

Nevezettek anamorfózisai
általában London, Párizs, New
York galériáiban, természetesen a
"street art" művészek munkái az
aszfalton voltak megtekinthetők.
Magyarországon Orosz István az
egyik kiváló művelője a műfajnak.

2012. március 5-től egy
hónapon át Debrecenben is része-
sülhet az anamorfikus kísérlet él-
ményében az, aki betér a Benedek
Elek Könyvtárba. (F.L.)

Csak zűrzavar, semmi más című kiállítás megnyitó ünnepségén

TIKKK OLDALAK

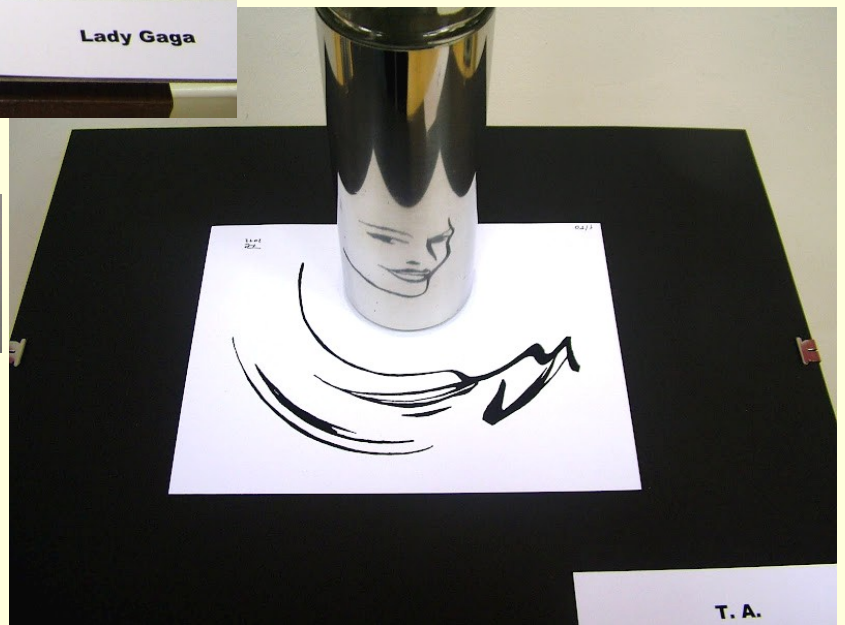
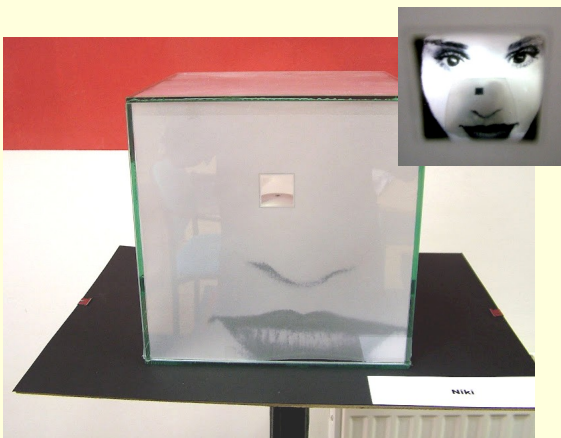
Fonó Levente kiállítása

(Folytatás a 6. oldalon)

Fonó Levente anamorfikus és egyéb kísérletei

TIKKK OLDALAK

(Folytatás az 5. oldalról)

László Noémi Dóra kiállítása a Benedek Elek Könyvtárban

TIKKK OLDALAK

Maximalista vagyok - nyilatkozta László Noémi Dóra, kiállítása megnyitóján.

Állatok és emberek között tekinthette meg az arra címmel nyílt kiállítása László Noémi Dórának. A debreceni Benedek Elek Könyvtárban megnyitó beszédét követően 2012. április 2 - május 4. közötti időben tekinthette meg az érdekes műveket.

Erdei Sándor újságíró beszédét követően Tóth Rita fuvolaművész szó-

rakoztatta a közönséget.

A művész-tanár az állatokat, embereket, állat-embereket megformáló művei mellett egy önéletrajzzal tárlkozott a nagyközönség elé, amelyet ehelyütt teszünk köz- zé. (TIKKK)

„Nagyváradon születtem és ott éltem életem első hat évét. Az akkori politikai és gazdasági viszonyok miatt el kellett hagynunk Erdélyt és Magyarországon, Debrecenben eresztettünk gyökeret.

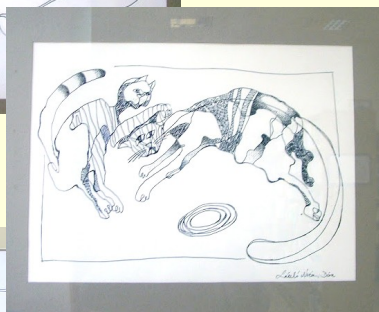
Otthonunkban gyakori látogatók voltak édesapám László Ákos művészbáráta, költők, esztéták, képzőművészek, így a művészet iránti érdeklődés, annak szeretete szinte belém ivódott.

Érettségi után a Kós Károly Művészeti Iskolában tanultam fázekasságot és a kerámia készítés alapjait. Ezt követően az Eszterházy Főiskolán diplomáztam vizuális kommunikáció szakon. 2005 óta tanítok a Medgyessy Ferenc Gimnáziumban és két vidéki művészeti iskolában.

Szívesen foglalkozom gyerekekkel. A felnőttekkel szemben az ő rajzaik, alkotásaik egyszerűek, letisztultak, őszinték és derűsek. Ezeket a tulajdonságokat szeretem az állatokban is. Rajtuk keresztül élhetem át azt, mit is jelent a gyerekeknek az alkotás öröme, illetve saját gyerekkori emlékeim is ezt idézik fel. Én is mindig kézimunkáztam, barkácsoltam, rajzoltam valamit, mivel lételemem az alkotás.

Számos csoportos kiállításon vettem részt. Ezek közül kiemelném a 2009-es és 2011-es tavaszi tárlatot, melyeken Nívódíjat kaptam. A Kabai Alkotókörmnek is tagja vagyok és három alkotótáborban is részt vettem.

Munkáimban maximalista vagyok, ezért egyéni kiállításra először 2010-ben került sor. A mostani tárlat anyaga az utóbbi egy évben készített rajzaimból állt össze.” - írja mindezt a művész, kiállításán közzétett életrajzában. (TIKKK)

Nemzetközi ex libris kiállítás Debrecenben

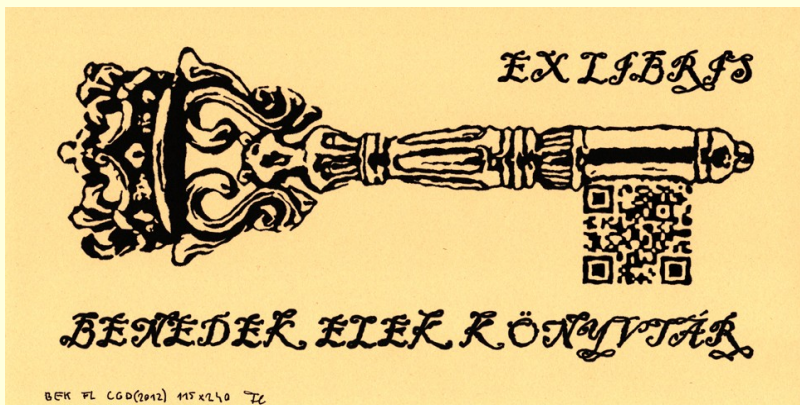
Nemzetközi ex libris kiállítás nyílt 2012. június 18-án a debreceni Benedek Elek Könyvtárban. A kiállítást megnyitotta Dallos Nagy Gabriella, a Debreceni Művelődési Központ főtanácsosa. A megnyitón közreműködött Simon Bence a Sonus ütőegyüttes tagja. Az alkotásokat július 6-ig tekintheti meg az érdeklődő.

Díjazottak:

- I. helyezett: Deborah Chapman, Kanada
 - II. helyezett: Molnár Icsu István, Budapest
 - III. helyezett: Cristina Glady Munoz, Argentína
- Különdíjat kaptak:
Vincze László, Sáránd

Baranyai Ferenc, Berhida Eva Farji, Argentína
Ifjúsági díjazottak:
Bódogh Noémi, Zöldház Rajzstúdió, Kecskemét
Vincze Virág, Zöldház Rajzstúdió, Kecskemét
Varjú Ágnes, Zöldház Rajzstúdió, Kecskemét
Horváth Bettina, Tóth Árpád Gimnázium, Debrecen

Az alkotások a könyvtár honlapján is megtekinthetők: <http://www.dbvk.hu/benedek> (TIKKK)

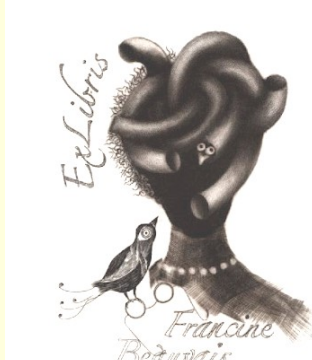

Pályázat

A TIKKK Egyesület közösen az OTP Bank Nyrt. debreceni Flagship Team önkéntes csapatával 2012.06.16-án rajzpályázatot hirdetett gyermekotthonban, nevelőotthonban élő gyermekek, 35 év alatti fiatalok részére „Ki fogja az én kezem?” címmel.

Pályázni lehet egyéneként egy darab, bármilyen technikával és bármilyen méretű rajzlappra készített alkotással, amelyet a TIKKK Egyesület 4034 Debrecen, Ökörítő u. 3. sz. alatti címére kérünk feladni postai úton, legkésőbb 2012. július 15-ig.

A július végi eredményhirdetés pontos időpontjáról és helyszínéről a tikkk.mlap.hu weblapon adunk tájékoztatást. A

Fotók: internet, magánarchívum

Ausztráliai és Új-Zélandi magyarok

Nagy Ákos váltotta Herendi Andreát a XV. Ausztráliai és Új-Zélandi Magyar Kulturális Találkozó főrendezői posztján. A személyi váltáshoz a szervezés újragondolása is társul. A találkozó kezdetének új időpontja 2013. év december hónapra várható - tudta meg lapunk.

Mindenkinek szíves figyelmébe ajánljuk külföldi barátaink honlapját: <http://www.talalkozo.org.au> (F.L.)

Hamarosan indul a Kőrösi Csoma Sándor projekt.

Kőrösi Csoma Sándor halálának 170. évfordulója emlékére hosszú távú örökségvédelmi kutatási projekt létrehozásáról döntött 2012. május 5-én a TIKKK Egyesület elnöksége. A projektindító dokumentum elkészítése év végére várható. Kőrösi Csoma Sándorról elnevezett projekt alapító okiratában a neveléssel, oktatással, ismeretterjesztéssel kapcsolatos feladatok rögzítésén túl, a határon túli és hazai közreműködők bekapcsolódási lehetőségeire is szeretne kitérni az egyesület – árulta el Fonó Levente tudományos és kutatási igazgató. (R.K.)